

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра гісторыі беларускай літаратуры

КУЗЬМЯНКОВА
Надзея Ільнічна

«МАГІЛЁЎСКАЯ ХРОНІКА...»: АЎТАРСТВА,
АРХІТЭКТОНІКА, АСАБЛІВАСЦІ ПАЭТЫКІ

Дыпломная работа

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук,
дацэнт У.Г. Кароткі

Дапушчана да абароны

«___» _____ 2023 г.

Заг. кафедры гісторыі беларускай літаратуры
Доктар філалагічных навук, прафесар Л.Д. Сінькова

Мінск, 2023

РЭФЕРАТ

Агульны аб'ём дыпломнай работы – 52 старонкі.

Спіс выкарыстаных крыніц – 30 крыніц.

Ключавыя словы: летапіс, хроніка, архітэктоніка, легенда, легендарная частка, нелегендарная частка, аўтарства, кампазіцыя, паэтыка, летапісец.

Аб'ектам даследавання ў дыпломнай рабоце з'яўляецца гістарычны празаічны тэкст «Магілёўскай хронікі...» Т. Сурты і Трубніцкіх.

Мэта дыпломнай работы – прааналізаваць тэкст Магілёўскай хронікі згодна з правіламі архітэктонікі беларуска-літоўскіх летапісанняў, паспрабаваць вырашыць пытанне аўтарства і раскрыць асаблівасці паэтыкі мемуарна-летапіснага жанру перыяда XVII – канца XVIII стст.

Актуальнасць абранай тэмы ў дыпломнай рабоце ў тым, што гарадскія хронікі прадстаўляюць сабой помнікі сінкрэтычнага жанру, які аб'яднаў ў сябе летапісны і мемуарны пачатак, мадэфікаваў кампазіцыйны строй, змяніў ролю, вобраз і ўплыў летапісца на змест тэкста. Важна што, цэнтральнай фігурай гарадскога летапісання становіцца горад ці сяло.

Беларускія гарадскія летапісы і хронікі («Віцебскі летапіс» М. Панцырнага і С. Аверкі, «Баркулабаўская хроніка», «Магілёўская хроніка...») даследаваліся такімі вучонымі як Улашчык М. М., Чамярыцкі В. А., Таранеўскі В. У. Дзякучычы іх распрацоўкам, маладыя беларускія навукоўцы маюць магчымасць, карыстаючыся агульнай характарыстыкай летапісу і перакладу на беларускую мову, працягваць плённую работу, прысвечаную помнікам летапісання.

У дыпломнай рабоце раскрыта пытанне аўтарства, асаблівасці архітэктонікі і паэтыкі твора.

Дыпломная работа напісана самастойна.

РЕФЕРАТ

Общий объем дипломной работы – 52 страницы.

Список использованной литературы – 30 источников.

Ключевые слова: летопись, хроника, архитектурника, легенда, легендарная часть, нелегendarная часть, авторство, композиция,, поэтика, летописец.

Объектом исследования в дипломной работе является прозаический исторический текст «Могилевской хроники...» Т. Сурты і Трубніцкіх.

Цель дипломной работы – проанализировать текст Могилевской хроники согласно правилам архитектурники белорусско-литовских летописаний, попытаться решить вопрос авторства и раскрыть особенности поэтики мемуарно-летописного жанра периода XVII – конца XVIII вв.

Актуальность выбранной темы в дипломной работе в том, что городские хроники представляют собой памятники синкретического жанра, объединившего в себя летописное и мемуарное начало, модефицировавшего композиционный порядок, изменившего роль, образ и влияние летописца на содержание текста. Важно то, что центральной фигурой городского летописания становится город или село.

Белорусские городские летописи и хроники («Витебская летопись» М. Панцирного и С. Аверки, «Баркулабовская хроника», «Могилевская хроника...» Т. Сурты и Трубницких) исследовались такими учеными как Улащик Н. Н., Чемерицкий В. А., Тараневский В. В. Благодаря их разработкам, молодые белорусские ученые имеют возможность, пользуясь общей характеристикой летописи и переводом на белорусский язык, продолжать плодотворную работу, посвященную памятникам летописания.

В дипломной работе раскрыт вопрос авторства, особенности архитектурники и поэтики произведения.

Дипломная работа написана самостоятельно.

REPORT

The total amount of the diploma is 52 pages.

The list of the used sources – 30 sources.

Keywords: chronicle, architectonics, legend, legendary part, non-legendary part, authorship, composition, poetics, chronicler.

Object of research is the prosaic historical text of the «Mogilev Chronicle ...» by T. Surty and Trubnitski.

The purpose of the diploma is to analyze the text of the Mogilev chronicle according to the rules of architectonics of the Belarusian-Lithuanian chronicles, to try to solve the question of authorship and reveal the features of the poetics of the memoir-chronicle genre of the XVII—XVIII centuries.

Subject relevance of this work is that urban chronicles are monuments of a syncretic genre that combines chronicle and memoir principles, modifies the compositional order, changes the role, image and influence of the chronicler on the content of the text. It is important that the central figure of the urban chronicle becomes a city or village.

Belarusian urban chronicles («Vitebsk chronicle» by M. Pantsirny and S. Averka, «Barkulabovskaya Chronicle», «Mogilev Chronicle...» by T. Surty and Trubnitsky) were studied by such scientists as Ulashchik N. N., Chemeritsky V. A., Taranevsky V. V. Thanks to their developments, young Belarusian scientists have the opportunity, using the general characteristic of the chronicle and the translation into the Belarusian language, to continue fruitful work useful to the sciences and culture of Belarus.

The thesis reveals the question of authorship, the features of the architectonics and poetics of the work.

The diploma was written independently.